

**INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH
PŘEDPISECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH**

SBÍRKA ZÁKONŮ 2009

Částka 46 – čís. 153

Zákon, kterým se mění zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 7. 2009.

Částka 46 – čís. 154

Zákon, kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 4. 6. 2009.

Částka 46 – čís. 157

Zákon o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů. Mění se jím zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Činnosti obecných stavebních úřadů se týká zejména ustanovení § 3 odst. 4. Účinnost od 1. 8. 2009.

Částka 46 – čís. 158

Zákon, kterým se mění zákon č. 458/2009 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých zákonů. Novela energetického zákona se týká mj. vymezení pojmů v energetických odvětvích, zřizování věcných břemen umožňující využití cizí nemovitosti nebo její části provozovatelem přenosové soustavy, práva provozovatele distribuční soustavy zřizovat a provozovat na cizích pozemcích zařízení distribuční soustavy, přetínat je vodiči a umisťovat v nich vedení, povinnosti zákazníka (účastníka trhu s elektřinou) umožnit při stavebních úpravách distribuční soustavy změnu místa připojení na veřejně přístupná místa, hrazení nákladů na zřizování elektrických přípojek, a dále ochranných pásem, bezpečnostních pásem plynových zařízení, stavů nouze aj. Obsahuje též zmocnění předsedy vlády vyhlásit ve Sbírce zákonů úplné znění energetického zákona, jak vyplývá ze zákonů jej měnících.

Citovaným zákonem se kromě jiného mění rovněž zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), ve znění zákona č. 13/2002 Sb. Účinnost od 4. 7. 2009.

Částka 49 – čís. 164

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, (katastrální vyhláška). Účinnost od 1. 7. 2009.

Částka 51 – čís. 171

Nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, kterým byl zamítnut návrh Krajského soudu v Brně na zrušení částí ustanovení § 28 odst. 1 a 2 a ustanovení § 30 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), případně na vydání interpretativního výroku ohledně těchto ustanovení.

Částka 52 – čís. 173

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, ve znění pozdějších předpisů. (Plavidlem se rozumí mimo jiné plovoucí zařízení, jehož základním určujícím znakem je, že není vybaveno vlastním strojním pohonem ani zařízením pro své ovládnutí při plavbě, není určeno pro opakované přemísťování na vodní cestě a je zpravidla vyvážané nebo jinak upevněné na stálém stanovišti; plovoucím zařízením, tj. druhem plavidla, je např. i botel). Účinnost od 22. června 2009.

Částka 53 – čís. 174

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 258/1995 Sb., kterým se provádí občanský zákoník. Týká se drobných oprav a běžné údržby nájemních bytů. Účinnost od 1. 1. 2010.

Částka 57 – čís. 190

Zákon, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Novelizované znění § 2 mj. vymezuje pojmy spisovna, správní archiv, metadata, spisový řád, spisový znak, skartační znak, skartační lhůta. Dále např. podle nového znění § 74 odst. 7 se určený původce, tedy (mj.) kraj, hlavní město Praha, obec se stavebním úřadem, městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy, na něž byla statutem přenesena alespoň část působnosti obce se stavebním úřadem, dopustí správního deliktu postižitelného pokutou do výše 200 000 Kč, neoznačuje-li dokumenty

spisovými znaky, skartačními znaky a skartačními lhůtami nebo nevykonává-li řádně spisovou službu nebo nedodrží-li zákonem stanovené podmínky pro ukládání dokumentů. Pro zánik odpovědnosti za správní delikt stanoví zákon subjektivní lhůtu 2 roky a objektivní lhůtu 10 let.

Zákon obsahuje zmocnění předsedy vlády vyhlásit ve Sbírce zákonů úplné znění zákona č. 499/2004 Sb., jak vyplývá ze zákonů jej měnících. Současně mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění zákona č. 440/2004 Sb., zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, a zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 7. 2009 (s odchylkou).

Částka 57 – čís. 191

Vyhláška o podrobnostech výkonu spisové služby. Vyhláška je novým prováděcím právním předpisem k zákonu č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Upravuje mimo jiné příjem, označování a evidenci dokumentů, podrobnosti týkající se spisového znaku, skartačního znaku a skartační lhůty, dále tvorbu spisu, vyřizování, vyhotovování, podepisování dokumentů a užívání úředních razítek, odesílání a ukládání dokumentů, postup při vyřazování dokumentů a podrobnosti skartačního řízení. Touto vyhláškou se ruší vyhláška č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby. Účinnost od 1. 7. 2009.

Částka 57 – čís. 192

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Účinnost od 1. 7. 2009.

Částka 57 – čís. 193

Vyhláška o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů. Účinnost od 1. 7. 2009.

Částka 57 – čís. 194

Vyhláška o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. Účinnost od 1. 7. 2009.

Částka 59 – čís. 203

Nařízení vlády o postupu při zjišťování a uplatňování náhrady škody a postupu při určení její výše v územích určených k řízeným rozlivům povodní. Účinnost od 25. června 2009.

Částka 60 – čís. 205

Vyhláška o zjišťování emisí ze stacionárních zdrojů a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší. Touto vyhláškou se ruší vyhláška č. 356/2002 Sb., kterou se stanoví seznam znečišťujících látek, obecné emisní limity, způsob předávání zpráv a informací, zjišťování množství vypouštěných znečišťujících látek, tmavosti kouře, přípustné míry obtěžování zápachem a intenzity pachů, podmínky autorizace osob, požadavky na vedení provozní evidence zdrojů znečišťování ovzduší a podmínky jejich uplatňování (včetně jejich novel). Účinnost od 18. 7. 2009.

Částka 66 – čís. 219

Zákon, kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Kromě zákona o advokacii se jím mění zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, a předseda vlády se zmocňuje vyhlásit ve Sbírce zákonů úplné znění zákona o advokacii, jak vyplývá ze zákonů a nálezů Ústavního soudu jej měnících. Účinnost od 1. 9. 2009.

Částka 66 – čís. 223

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb. Mění se jím též stavební zákon [zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 68/2007 Sb. a zákona č. 191/2008 Sb.], konkrétně ustanovení § 143 a § 144, která se týkají jmenování a činnosti autorizovaných inspektorů. Účinnost od 28. 12. 2009.

Částka 68 – čís. 227

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech. Další (v pořadí již čtvrtá) novela stavebního zákona. Mění, respektive doplňuje, § 121, § 123 a nový § 131a. Zároveň se zmocňuje Ministerstvo pro místní rozvoj upravit prováděcím právním předpisem náležitosti žádosti o předčasné užívání stavby. Z doplněného ustanovení § 121 odst. 2 vyplývá povinnost stavebního úřadu písemně vyzvat obec k přidělení čísla popisného nebo evidenčního nové budově, je-li ho třeba. Kromě stavebního zákona se mění dalších 193 zákonů, přičemž činnosti stavebních úřadů se týkají zejména změna obecního zřízení (část devadesátá třetí), změna zákona o hlavním městě Praze (část devadesátá čtvrtá) a změna správního řádu (část sto padesátá osmá). Účinnost od 1. 7. 2010 (s odchylkami).

Částka 72 – čís. 241

Nález Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2009, kterým byl zamítnut návrh veřejného ochránce práv na zrušení vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, i alternativní návrh veřejného ochránce práv na zrušení některých ustanovení této vyhlášky.

VĚSTNÍK VLÁDY

pro orgány krajů a orgány obcí

Částka 3/2009

Sdělení Ministerstva vnitra o tom, že Seznam platných právních předpisů a směrnic týkajících se činnosti orgánů krajů a orgánů obcí, aktualizovaný k 31. 12. 2008, je publikován pouze v elektronické podobě na webové adrese www.mvcr.cz/vestnik.

VĚSTNÍK MŽP

Částka 7

Dodatek č. 1 k Přílohám směrnice MŽP č. 5/2009 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Programu Zelená úsporám.

Metodický návod k provádění biologického hodnocení. Podpůrně může být použit i orgány ochrany přírody. Jsou v něm uvedeny mj. hlavní aspekty hodnocení vlivů vybraných typů obnovitelných zdrojů energie (malých vodních elektráren, větrných elektráren, fotovoltaických elektráren, biomasy pro energetické účely a geotermální energie) na avifaunu (ptactvo) – viz též současně publikované sdělení odboru péče o krajinu MŽP.

CENOVÝ VĚSTNÍK MF

Částka 6/2009

Přehled cenových map stavebních pozemků obcí (CMSP) – stav k 31. 3. 2009.

Částka 8/2009

Přehled cenových map stavebních pozemků obcí (CMSP) – stav k 31. 6. 2009.

Obecně závazná vyhláška obce Horoměřice č. 1/2009, kterou se vydává 5. cenová mapa stavebních pozemků obce Horoměřice. Ke dni účinnosti této vyhlášky se zrušuje obecně závazná vyhláška obce Horoměřice č. 3/2008 ze dne 16. 6. 2008. Účinnost od 1. 7. 2009.

Obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 4/2009, kterou se vydává Cenová mapa stavebních pozemků na území statutárního města Olomouce (2009/2010). Současně se zrušuje obecně závazná vyhláška č. 5/2008, kterou se vydává Cenová mapa stavebních pozemků na území statutárního města Olomouce (2008/2009) ze dne 1. 7. 2008. Účinnost dnem vyhlášení.

SBÍRKA ROZHODNUTÍ

Nejvyššího správního soudu

Z obsahu čísla 6/2009

– **č. 1838** (z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, čj. 2 As 25/2007-118). Stavební řízení: osoba, která má ke stavbě jiné právo. Správní řízení: opomenutý účastník řízení; právní moc rozhodnutí. Týká se § 59 odst. 1 písm. b) a odst. 4 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb., § 109 odst. 1 písm. d) a 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), § 14 odst. 1, § 51 a § 52 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a § 72 a § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Prejudikatura: č. 64/2004 Sb. NSS, č. 612/2005 Sb. NSS a č. 985/2006 Sb. NSS. Z rozsudku vyplývá:

I. „Nájemcem bytu“, vyloučeným z účastenství ve stavebním řízení ve smyslu § 59 odst. 4 stavebního zákona z roku 1976 (§ 109 odst. 2 stavebního zákona z roku 2006), není osoba, která má k takovému bytu právo odpovídající věcnému břemeni (právo bydlení). Taková osoba má ke stavbě „jiné právo“ ve smyslu § 59 odst. 1 písm. b) stavebního zákona z roku 1976

[srov. také výslovně § 109 odst. 1 písm. d) stavebního zákona z roku 2006], a je proto účastníkem stavebního řízení.

II. I rozhodnutí správního orgánu, které nebylo formálně řádně doručeno (oznámeno) účastníku řízení, může nabýt právní moci (§ 52 odst. 1 správního řádu z roku 1967, § 73 odst. 1 správního řádu z roku 2004), nastane-li fikce oznámení rozhodnutí.

III. Je-li účastník řízení, jehož práva, právem chráněné zájmy či povinnosti byly rozhodnutím dotčeny (§ 14 odst. 1 správního řádu z roku 1967), opomenut při oznámení rozhodnutí, nastane fikce oznámení rozhodnutí k okamžiku, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, zásadně tedy rovnocenně tomu, jako by mu bylo rozhodnutí řádně oznámeno.

Opomenutí účastníka při oznámení rozhodnutí je v takovém případě procesní vadou zhojitelnou bez újmy na nastalé právní moci rozhodnutí jen za předpokladu, že fikce oznámení rozhodnutí nastala natolik včas, že opomenutý účastník mohl užít zákonných procesních prostředků na svou obranu ještě před tím, než správní orgán měl rozhodnutí za pravomocné.

IV. Nastala-li fikce oznámení rozhodnutí teprve poté, co podle mínění správního orgánu již rozhodnutí nabylo právní moci, počínají opomenutému účastníku teprve touto fikcí běžet lhůty pro podání řádných či mimořádných opravných prostředků. Pouhý fakt běhu času od vydání neoznámeného rozhodnutí nemá na nabytí právní moci vliv.

SPRÁVNÍ PRÁVO

Číslo 4/2009

JUDr. Helena Prášková, CSc.: Časová působnost zákonů upravujících správní delikty.

V závěru článku autorka shrnuje, že článek se zabývá nadespanou aktuální problematikou a řeší otázku, kterého zákona se použije pro postih protiprávního jednání, jestliže v době od jeho spáchání do rozhodnutí o něm došlo ke zrušení, respektive změně (nebo dokonce k několika změnám) zákona účinného v době činu. Zabývá se pojmem „zákon účinný v době spáchání činu“, dále zásadou retroaktivity in bonam partem a posouzením příznivější úpravy pro pachatele, a též pravidly pro ukládání druhu trestu a pro ukládání ochranných opatření.

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 11/2009

JUDr. Mgr. Luboš Jemelka: Problematika neúplných odvolání ve správním řízení.

Článek je zejména věnován problematice v praxi často se vyskytujících tzv. blanketních odvolání.

Číslo 14/2009

Mgr. Klára Bartoníčková: Nicotnost rozhodnutí správního orgánu a instrumenty k jejímu vyslovení v rámci soudní kontroly činnosti orgánů státní správy.

Autorka mj. v článku argumentuje, že lze podpořit názor, že pod znění § 77 odst. 1 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů – prohlášení nicotnosti rozhodnutí nadřízeným správním orgánem) možno podřadit i nedostatek pravomoci.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 7/2009

Prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., LL.M.: Datové schránky nastupují.

Autor článku je členem Legislativní rady vlády.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 14/2009

Mgr. Iva Hřebíková a kolektiv: Datové schránky a činnost správních úřadů.

Příloha tohoto čísla, určená především jako pomůcka pro pracovníky správních orgánů. Základem jejího textu věnovaného datovým schránkám a konverzi dokumentů ve vazbě na správní řízení a výkon spisové služby, bylo zobecnění odpovědí na četné dotazy adresované Ministerstvu vnitra, odboru legislativy a koordinace předpisů.

MODERNÍ OBEC

Číslo 7/2009

Mgr. Jana Hamplová: Ochrana osobnostních práv starosty, zastupitele a úředníka.

Speciální příloha, jejímž obsahem jsou odpovědi např. na otázky, jak se bránit proti nepravdivým informacím v médiích, jaká je právní obrana proti pomluvě a křivému obvinění, kdy jde o zásah do osobnostních práv, kdy lze použít záznamy skryté kamery, kdy jde o útok na státní orgán a další.

INFORMACE A STANOVISKA

Působnost oblastních inspektorátů České inspekce životního prostředí.

Podle sdělení ředitelky České inspekce životního prostředí (ČIŽP) se od 1. 7. 2009 změnila působnost oblastních inspektorátů ČIŽP i v ochraně vod a důsledně se tak přizpůsobuje administrativním hranicím krajů. Mapa územní působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů je zobrazena na [http://www.cizp.cz/\(nqdsjd5512jlooud5wzrde3g\)/default.aspx?id=35&ido=105&sh=225445336](http://www.cizp.cz/(nqdsjd5512jlooud5wzrde3g)/default.aspx?id=35&ido=105&sh=225445336).

Kontakty na jednotlivé oblastní inspektoráty ČIŽP:

Oblastní inspektorát ČIŽP Brno

Lieberzeitova 14
614 00 Brno
ústředna: 545 545 111
fax: 545 545 100
odd. ochrany vod: 541 213 948
e-mail: podatelna@bn.cizp.cz
trvalá dosažitelnost: 731 405 100 – platí i pro pobočku ve Zlíně (cizpzlin@quick.cz)
pevná havarijní linka + fax: 541 213 948

Oblastní inspektorát ČIŽP České Budějovice

Dr. Stejskala 6, P. O. BOX 32
370 21 České Budějovice
ústředna: 386 109 111
fax: 386 357 581
hlášení havárií: 731 405 133
e-mail: public@cb.cizp.cz
trvalá dosažitelnost: 731 405 100

Oblastní inspektorát ČIŽP Havlíčkův Brod

Bělohorská 3304
580 01 Havlíčkův brod
ústředna: 569 496 111
fax a záznamník: 569 429 822
hlášení havárií: 731 405 188; 569 496 144
trvalá dosažitelnost: 731 405 166

Oblastní inspektorát ČIŽP Hradec Králové

Resslova 1229
500 02 Hradec Králové
ústředna: 495 773 111
fax: 495 211 175
Hlášení havárií:
trvalá dosažitelnost: 731 405 205
odd. ochrany vod: 495 773 418
e-mail: public@hk.cizp.cz

Oblastní inspektorát ČIŽP OI Liberec

třída 1. máje 858/26
450 01 Liberec
ústředna: 485 340 888

trvalá dosažitelnost: 723 083 437
hlášení havárií: 731 405 251
fax odd. ochrany vod: 485 106 186
e-mail: public@lb.cizp.cz

Oblastní inspektorát ČÍŽP Ostrava

Valchařská 15
702 00 Ostrava
e-mail: podatelna@ov.cizp.cz
ústředna: 595 134 111
fax: 596 115 525
Hlášení havárií:
trvalá dosažitelnost: 731 405 301
odd. ochrany vod: 731 405 285; 731 405 299

Oblastní inspektorát ČÍŽP Olomouc

Tovární 41
772 00 Olomouc
telefon a fax: 585 243 410
e-mail: public@ol.cizp.cz
Hlášení havárií:
trvalá dosažitelnost: 731 405 265
odd. ochrany vod: 731 405 262; 585 243 423

Oblastní inspektorát ČÍŽP Plzeň

Klatovská tř. 48
301 22 Plzeň
telefon: 377 236 783
fax: 377 237 289
e-mail: public@pl.cizp.cz; info@pl.cizp.cz
Hlášení havárií:
trvalá dosažitelnost – odd. ochrany vod Plzeň: 731 405 350
trvalá dosažitelnost – odd. ochrany vod Karlovy vary: 731 405 378

Oblastní inspektorát ČÍŽP Praha

Wolkerova 40/11
160 00 Praha 6
e-mail: public@ph.cizp.cz; info@ph.cizp.cz
Odd. ochrany vod (OV):
telefon: +420 233 066 201
fax: +420 233 066 203
e-mail: ov@ph.cizp.cz
Hlášení havárií:
odd. ochrany vod: +420 731 405 313 (mobil);
+420 233 066 203 (fax)

Oblastní inspektorát ČÍŽP Ústí nad Labem

Výstupní 1644
400 07 Ústí nad Labem
Hlášení havárií:
odd. ochrany vod: 475 500 181 (v době od 7.00 do 15.30 hodin)
trvalá dosažitelnost: 731 405 388 (pouze mimo pracovní dobu)

ČÍŽP Praha, ředitelství

Na Břehu 267/1a
190 00 Praha 9 – Vysočany
e-mail: public@cizp.cz
www.cizp.cz
ústředna: 222 860 111
fax: 283 893 576
ředitel odboru ochrany vod: RNDr. Ladislav Bíža, tel. 731 405 048

ODPOJOVÁNÍ OD CENTRALIZOVANÉHO ZÁSOBOVÁNÍ TEPEM.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 4. 3. 2009, čj. 36919/09-82)

Vytápění stavby patří mezi technická zařízení stavby, musí být navrženo a provedeno tak, aby byla stavba vhodná pro zamýšlené užívání, tj. aby byly splněny požadavky na tepelnou pohodu uživatelů. Při návrhu změny způsobu vytápění stavby musí být splněny obecné technické požadavky na výstavbu. Podle ustanovení § 15 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění vyhlášky č. 491/2006 Sb. a vyhlášky č. 502/2006 Sb., musí být stavba navržena a provedena tak, aby byla při respektování hospodárnosti vhodná pro zamýšlené využití a aby současně splnila základní požadavky, kterými jsou mimo jiné úspora energie a ochrana tepla. Dalšími obecnými technickými požadavky na výstavbu, které musí být splněny, jsou zejména požadavky požární ochrany, hygieny a životního prostředí [např. u kotlů instalovaných v plynové kotelně musí být posouzena shoda podle nařízení vlády k zákonu č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů (tj. nařízení vlády č. 163/2002 Sb., nařízení vlády č. 25/2003 Sb., nařízení vlády č. 26/2003 Sb. a nařízení vlády č. 22/2003 Sb.)], musí být zajištěno účinné větrání plynových kotelen (zajištění přívodu spalovacího vzduchu, intenzity větrání a teploty vzduchu uvnitř kotelny), musí být zajištěna bezpečnost proti výbuchu (detekční systém s automatickým uzávěrem plynu) atd.]. Dále musí být splněny povinnosti stanovené zákonem č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií. Podle ustanovení § 6a odst. 1 citovaného zákona musí stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek zajistit splnění požadavků na energetickou náročnost budovy a splnění porovnávacích ukazatelů, které stanoví prováděcí právní předpis, a dále splnění požadavků stanovených příslušnými harmonizovanými českými technickými normami. Při změnách dokončených budov jsou požadavky plněny pro celou budovu nebo pro změny systémů a prvků budovy. V § 6a odst. 2 zákona o hospodaření energií je dále stanoveno, že splnění požadavků podle odstavce 1 dokládá stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek průkazem energetické náročnosti budovy (dále jen „průkaz“), který musí být přiložen při prokazování dodržení obecných technických požadavků na výstavbu. Průkaz nesmí být starší 10 let a je součástí dokumentace podle prováděcího právního předpisu při výstavbě nových budov i při větších změnách dokončených budov s celkovou podlahovou plochou nad 1000 m², které ovlivňují jejich energetickou náročnost. V neposlední řadě je nutné zmínit i to, že odpojením od centralizovaného zásobování teplem vznikne v tomto systému řada problémů rázu technického, zejména snížení jeho provozuschopnosti z důvodů změny hydraulických parametrů. Také v případě odpojování jednotlivých bytů od rozvodu ústředního topení (je nerozhodné, zda je v budově výměňková stanice nebo kotelna), jde o zásah do tepelného prostředí bytového domu; odběrné tepelné zařízení je dimenzováno na určitý tepelný výkon odpovídající konkrétní budově a odpojením bytu se změni technické a provozní podmínky otopné soustavy.

Problematiku odpojování od centralizovaného zásobování teplem řeší též zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. Energetický zákon upravuje podmínky podnikání, výkon státní správy a nediskriminační regulaci v energetických odvětvích, kterými jsou elektroenergetika, plynárenství a teplárenství, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené, ale přesto v § 77 odst. 5 ukládá v podstatě stavebnímu úřadu povinnost projednat ve stavebním řízení změnu způsobu dodávky nebo změnu způsobu vytápění, když stanoví, že: „Změna způsobu dodávky nebo změna způsobu vytápění může být provedena pouze na základě stavebního řízení se souhlasem orgánů ochrany životního prostředí a v souladu s územní energetickou koncepcí. Veškeré vyvolané jednorázové náklady na provedení těchto změn a rovněž takové náklady spojené s odpojením od rozvodného tepelného zařízení uhradí ten, kdo změnu nebo odpojení od rozvodného tepelného zařízení požaduje.“ Dodávkou tepelné energie je podle § 2 odst. 2 písm. c) energetického zákona dodávka energie tepla nebo chladu k dalšímu využití jinou fyzickou či právnickou osobou.

Energetický zákon neupřesňuje, co přesně zahrnuje „změna způsobu dodávky nebo změna způsobu vytápění“, zda se jedná o odpojení budovy nebo o odpojování jednotlivých bytů nebo nebytových prostorů v budově. Postup, kdy se na odpojování jednotlivých bytů nebo nebytových prostorů použije ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) bod 2. stavebního zákona s odůvodněním, že nedochází k faktickému odpojování od centralizovaného zásobování teplem, by mohl být udržitelný pouze do okamžiku, kdy se budou chtít odpojit poslední připojené byty nebo nebytové prostory. Projednání změny ve způsobu vytápění těchto posledně uvedených bytů nebo nebytových prostorů ve stavebním řízení by pak znamenalo použití diametrálně odlišných postupů ve stejné věci, které lze jen těžko obhájit.

Ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) bod 2. uvádí, že vedení technického zařízení uvnitř budov a jejich stavební úpravy nevyžadují stavební povolení ani ohlášení, nicméně v kontextu s § 103 odst. 1 písm. b) bod 5., ve kterém je stanoveno, že stavební povolení ani ohlášení nevyžadují stavební úpravy kotelen, pokud se při nich podstatně nemění parametry, topné médium nebo způsob odvodu spalin, lze dovodit, že by hledisko změny topného média nebo způsobu odvodu spalin mělo být zohledněno i v případě výše citovaného bodu 2.

Vytápění stavby je její nedílnou součástí a spolu s dalším technickým vybavením zabezpečuje způsob využití stavby, pro který byla navržena a provedena a ke kterému bylo následně povoleno i její užívání. Pokud tedy změna způsobu vytápění stavby (nebo její části) spočívá v odpojení stavby od centralizovaného zásobování teplem a v provedení nového zdroje tepla (např. kotelny ve stavbě nebo plynových kotlů v jednotlivých bytech), je nutné ji posuzovat jako změnu stavby, kterou stavební úřad projedná ve stavebním řízení. Tento postup je v souladu s ustanovením § 77 odst. 5 zákona č. 458/2000 Sb.

PROVÁDĚNÍ PŘÍSTAVBY RODINNÉHO DOMU.

(stanovisko odboru stavebního řádu MMR ze dne 9. 4. 2009, čj. 13328/09-82)

Provádění staveb upravuje § 160 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Obecně platí zásada zakotvená v § 160 odst. 1 stavebního zákona, a to, že „Provádět stavbu může jako zhotovitel jen stavební podnikatel, který při její realizaci zabezpečí odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím, pokud v odstavcích 3 a 4 není stanoveno jinak.“ V odstavci 3 je dále stanoveno, že stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce uvedené v § 103 a § 104 může stavebník provádět sám pro sebe svépomocí, přičemž podle odstavce 4 platí, že „Stavby uvedené v odstavci 3 lze provádět svépomocí, pokud stavebník zajistí stavební dozor, není-li pro takovou činnost sám odborně způsobilý. Jde-li však o stavbu pro bydlení nebo změnu stavby, která je kulturní památkou, je stavebník povinen zajistit odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím.“

V ustanovení § 2 stavebního zákona jsou definovány pojmy, přičemž je v odstavci 4 stanoveno, že pokud se v tomto zákoně používá pojmu stavba, rozumí se tím podle okolností i její část nebo změna dokončené stavby. Změnou dokončené stavby je pak podle § 2 odst. 5 stavebního zákona nástavba, přístavba a stavební úprava.

Poslední věta § 160 odst. 4 stavebního zákona zní: „Jde-li však o stavbu pro bydlení nebo změnu stavby, která je kulturní památkou, je stavebník povinen zajistit odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím.“ V citované větě je užitá spojka „nebo“, což znamená, že podmínka zajistit odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím se vztahuje na dvě kategorie staveb, a to na stavby pro bydlení (a tedy i její změnu, tj. přístavbu, nástavbu a stavební úpravu) a dále také na změny staveb, které jsou kulturními památkami. Ustanovením § 160 odst. 4 stavebního zákona je jasně stanoveno, že pokud se jedná o změnu stavby, která je kulturní památkou, nebo se jedná o stavbu pro bydlení, a tyto stavby mohou být zahrnuty do výčtu uvedeném v § 103 a § 104 stavebního zákona, může je stavebník provádět sám pro sebe svépomocí, ale je povinen zajistit odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím. Odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím je podle § 158 stavebního zákona vybranou činností ve výstavbě a mohou ji vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k jejich výkonu podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě).

Má-li být prováděna přístavba rodinného domu, jehož celková zastavěná plocha nepřesáhne 150 m², má maximálně jedno podzemní podlaží do hloubky 3 m a maximálně dvě nadzemní podlaží a podkroví, může stavbu (přístavbu) provádět stavebník sám pro sebe svépomocí, ale musí zajistit odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím.

„PŘESTAVBY“ BYTOVÝCH JADER.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 27. 3. 2009, čj. 41672/08-92)

Podle části čtvrté hlavy I dílu 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) se rozlišují stavební úpravy, které pro své provedení nevyžadují ohlášení ani stavební povolení nebo vyžadují ohlášení anebo vyžadují stavební povolení.

V § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona jsou uvedeny stavební úpravy, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení. Jedná se o takové stavební úpravy, kterými se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby (a to ani např. přitížením stropní konstrukce), nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí a jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost. Dále je možno konstatovat, že stavební úprava bytových jader nepodléhá posouzení vlivu na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí. Z hlediska požární bezpečnosti, pokud bylo možné ověřit, náhrada dosavadních umakartových bytových jader s použitím lehkých zdících materiálů nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost stavby, je však nutné zabezpečit utěsnění prostupů v instalačních šachtách nehořlavými materiály.

Ustanovení § 104 odst. 2 písm. n) stavebního zákona vymezuje stavební úpravy, které vyžadují ohlášení. V tomto případě se jedná o stavební úpravy pro změny v užívání části stavby, kterými se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se její vzhled a nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí.

Z výše uvedeného vyplývá, že § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona lze použít pouze tehdy, jsou-li současně splněny všechny v něm uvedené podmínky. Ustanovení § 104 odst. 2 písm. n) stavebního zákona pro stavební úpravy bytu, pokud bude i po provedení stavebních úprav užíván jako byt, použít nelze, neboť se nemění užívání části stavby. Všechny ostatní případy vyžadují vydání stavebního povolení. Posouzení konkrétního stavebního záměru však náleží vždy místně příslušnému stavebnímu úřadu.

V této souvislosti je třeba upozornit na část čtvrtou hlavu IV (§ 152 až § 157) stavebního zákona, nazvanou „Povinnosti a odpovědnost osob při přípravě a provádění staveb“, zejména na § 152 stavebního zákona, který stanoví povinnosti stavebníka, a § 160 stavebního zákona, který upravuje provádění staveb. Zejména je třeba upozornit, že za provedení stavební úpravy nevyžadující stavební povolení ani ohlášení je podle § 152 odst. 1 stavebního zákona odpovědný stavebník. Výslovně se mu ukládá, aby dbal na řádnou přípravu a provádění stavby (rozumí se tím též stavební úpravy), měl přítom na zřeteli podle okolností ochranu života a zdraví osob, ochranu životního prostředí i majetku a šetrnost k sousedství. Za porušení této povinnosti může být stavebníkovi uložena pokuta až do výše 200 000 Kč. Stavby (stavební úpravy) nevyžadující stavební povolení ani ohlášení podléhají také dozoru stavebního úřadu, který na nich může provést kontrolní prohlídku a uložit opatření k nápravě jako na stavbách povolených (§ 132, 133 a 134 stavebního zákona).

OPRÁVNĚNÍ AUTORIZOVANÉHO INŽENÝRA V OBORU POZEMNÍ STAVBY K VYPRACOVÁNÍ POŽÁRNĚ BEZPEČNOSTNÍHO ŘEŠENÍ STAVBY.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 21. 4. 2009, čj. 14067/09-82; srov. stanovisko ze dne 9. 6. 2005, čj. 12909/05-62 publikované v SSP č. 3/2005)

Zpracování dokumentace pro vydání územního rozhodnutí a projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení je podle § 158 odst. 1 vybranou činností ve výstavbě, a proto ji mohou vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k jejich výkonu podle zvláštního právního předpisu, tj. podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorizační zákon“).

Podle § 5 odst. 3 autorizačního zákona uděluje Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „ČKAIT“) autorizovaným inženýrům a autorizovaným technikům autorizaci pro obory:

- a) pozemní stavby,
- b) dopravní stavby,
- c) stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství,
- d) mosty a inženýrské konstrukce,
- e) technologická zařízení staveb,
- f) technika prostředí staveb,
- g) statika a dynamika staveb,
- h) městské inženýrství,
- i) geotechnika,
- j) požární bezpečnost staveb,
- k) stavby pro plnění funkce lesa.

Výčet oborů udělovaných autorizovaným inženýrům a autorizovaným technikům se však od účinnosti autorizačního zákona měnil. Zákon č. 224/2003 Sb. (novelizace autorizačního zákona), přinesl mimo jiné i následující změny § 5:

- původní obor vodohospodářské stavby byl rozšířen na obor stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství [§ 5 odst. 3 písm. c) autorizačního zákona],
- byly doplněny obory autorizace o obor požární bezpečnost staveb a obor stavby pro plnění funkce lesa [§ 5 odst. 3 písm. j) a k) autorizačního zákona]; požární bezpečnost staveb byla původně specializací stanovenou ČKAIT podle § 6 autorizačního zákona.

Obory autorizace představují z hlediska rozsahu zpracování projektové dokumentace stavby dvě základní skupiny, jejichž zásadní odlišnost je dána vztahem mezi celkem (stavba a její celkové řešení) a částmi tohoto celku (části či odborné stránky stavby a jejich dílčí řešení).

První skupinu tvoří autorizace, které se vztahují na celkové řešení stavby, resp. na vypracování komplexní projektové dokumentace celé stavby; jedná se o obory pozemní stavby, dopravní stavby, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, mosty a inženýrské konstrukce, technologická zařízení staveb a stavby pro plnění funkce lesa [§ 5 odst. 3 písm. a) až e) a k) autorizačního zákona]. Obory autorizace v tomto případě významově odpovídají oborům staveb.

Do druhé skupiny spadají obory autorizace, které se vztahují pouze na dílčí řešení určité části či odborné stránky stavby; jde o obory technika prostředí staveb, statika a dynamika staveb, geotechnika a požární bezpečnost staveb [§ 5 odst. 3 písm. f), g), i) a j) autorizačního zákona]. Vzhledem k tomu, že takové části či odborné stránky staveb se vyskytují průřezově u všech nebo více oborů staveb, lze je pro snadnější odlišení označit spíše jako „profese“.

Zvláštní a nejednoznačné postavení v systematice oborů autorizace má obor městské inženýrství [§ 5 odst. 3 písm. h) autorizačního zákona], který je obsahově blízký oboru územní plánování [§ 4 odst. 2 písm. b) autorizačního zákona]. Městské inženýrství není v právním řádu obsahově vymezeno, avšak z dostupných publikací (např. Městské inženýrství I Petr Šrytr; Academia, 1999) je zřejmé, že dokumenty zpracováváné v tomto oboru mají povahu prostorově a účelově vymezených generelů, které řeší zejména dimenzování a funkční a prostorovou koordinaci jednotlivých složek dopravní a technické infrastruktury v souvislosti s koncipováním rozvoje městských území; jde o typicky mezioborovou a multi-profesní problematiku. Předmětem oboru městské inženýrství není zpracovávání projektové dokumentace jednotlivých staveb, které svou stavebně technickou povahou spadají do oborů dopravní stavby, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, mosty a inženýrské konstrukce a technologická zařízení staveb. Logicky proto nepřichází v úvahu, že by autorizovaní inženýři pro obor městské inženýrství [§ 5 odst. 3 písm. h) autorizačního zákona] v rámci oboru své autorizace zpracovávali oborově (profesně) vydělené části projektové dokumentace stavby předkládané ke stavebnímu řízení, k nimž patří např. požárně bezpečnostní řešení.

Z kontextu zmíněných ustanovení autorizačního zákona o oborech autorizace a o věcné působnosti autorizovaných osob jednoznačně vyplývá, že:

- autorizovaní inženýři pro obory pozemní stavby, dopravní stavby, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, mosty a inženýrské konstrukce, technologická zařízení staveb a stavby pro plnění funkce lesa [§ 5 odst. 3 písm. a) až e) a k) autorizačního zákona] jsou v rámci oboru své autorizace (popř. specializace) oprávněni vypracovávat projektovou dokumentaci stavby v celém rozsahu, tzn. všechny oborově vydělené části této dokumentace, včetně požárně bezpečnostního řešení,
- autorizovaní inženýři a autorizovaní technici pro obory technika prostředí staveb, statika a dynamika staveb, geotechnika a požární bezpečnost staveb [§ 5 odst. 3 písm. f), g), i) a j) autorizačního zákona] jsou v rámci oboru své autorizace (popř. specializace) oprávněni vypracovávat pouze příslušnou část projektové dokumentace stavby s tím, že se na ně vztahuje přiměřeně odpovědnost podle § 159 odst. 1 a 2 stavebního zákona; tzn. že např. osoby autorizované pro obor (dříve specializaci) požární bezpečnost staveb mohou vypracovávat pouze požárně bezpečnostní řešení stavby a za tuto část nesou také plnou odpovědnost.

Je povinností žadatele, respektive stavebníka, doložit k žádosti o vydání územního rozhodnutí, respektive o stavební povolení, vlastnické právo k sousední stavbě v případě, že v katastru nemovitostí není uveden žádný vlastník?

Odpověď odboru stavebního řádu MMR:

K žádosti o vydání územního rozhodnutí je žadatel povinen připojit podle § 86 odst. 2 stavebního zákona doklady prokazující jeho vlastnické právo nebo doklad o právu založeném smlouvou provést stavbu nebo opatření k pozemkům nebo stavbám; tyto doklady se připojují, nelze-li tato práva ověřit v katastru nemovitostí, a dále rozhodnutí dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů, závazná stanoviska, pokud byla obstarána před zahájením řízení, nejde-li o koordinované závazné stanovisko podle § 4 odst. 6, vydané správním úřadem, který je příslušný vydat územní rozhodnutí, stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury a dokumentaci záměru. Podobně je tomu v případě žádosti o vydání stavebního povolení. Podle § 110 odst. 2 stavebního zákona připojí stavebník k žádosti doklady prokazující jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření anebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě, pokud stavební úřad nemůže existenci takového práva ověřit v katastru nemovitostí, dále projektovou dokumentaci, plán kontrolních prohlídek stavby a závazná stanoviska, popřípadě stanoviska nebo jiné doklady vyžadované zvláštními právními předpisy, pokud je stavebník obstaral předem.

V prováděcích právních předpisech, které stanoví obsahové náležitosti žádosti o vydání rozhodnutí o umístění stavby (příloha č. 3 k vyhlášce č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření) nebo žádosti o vydání stavebního povolení (příloha č. 2 k vyhlášce č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu) je obsažen požadavek na uvádění vlastníků pouze ve vztahu k pozemku nebo stavbě přímo dotčeném stavbou (tj. pozemek, na kterém má být stavba umístěna nebo stavba, jejíž změna má být provedena). V obou případech pak má žadatel/stavebník uvést seznam a adresy známých účastníků řízení. Pokud nastane situace, že vlastník sousedního pozemku nebo stavby není znám a stavební úřad dojde k závěru, že tomuto vlastníku přísluší postavení účastníka řízení, není to důvod pro přerušení řízení. V takovém případě musí stavební úřad postupovat podle § 25 správního řádu a osobě, která mu není známa, doručuje veřejnou vyhláškou.

Je povinností žadatele doložit stanovisko NIPI ČR, o.s., k žádosti o vydání územního rozhodnutí nebo o stavební povolení?

Odpověď odboru stavebního řádu MMR:

Podle § 4 odstavce 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 68/2007 Sb. a zákona č. 191/2008 Sb. (dále jen „stavební zákon“), postupují orgány územního plánování a stavební úřady ve vzájemné součinnosti s dotčenými orgány chránícími veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů. Tyto dotčené orgány vydávají na základě zvláštních právních předpisů závazná stanoviska pro potřeby správních řízení podle stavebního zákona a stanoviska, která jsou závazným podkladem pro potřeby jiných postupů podle stavebního zákona.

Podle § 136 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jsou dotčenými orgány jednak orgány, o kterých to stanoví zvláštní zákon, a dále správní orgány a jiné orgány veřejné moci příslušné k vydání závazného stanoviska (§ 149 odst. 1 správního řádu) nebo vyjádření, které je podkladem rozhodnutí správního orgánu.

Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace České republiky, o. s. („NIPI ČR, o. s.“), je občanským sdružením založeným podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění. NIPI ČR, o. s., tedy není dotčeným orgánem, a proto požadavek na dokládání stanovisek NIPI ČR, o. s., k žádostem o umístění nebo povolení stavby není oprávněný (respektive není povinností žadatele/stavebníka je dokládat).

*Přílohu Stavebně správní praxe sestavila:
Ing. arch. Marcela Smolová
MMR*

